

TEELTBEGELEIDING WK 16 (vrijdag 19 april 2024)

SERENADE

Dit middel heeft een brede werking tegen heel veel soorten schimmels, het is gebaseerd op een in de natuur voorkomende bacillenstam. Het is een niet resistentiegevoelig en biologisch verantwoord middel.

BLADBEMESTING

In de teelt van *Hypericum* is het verstandig om het blad straks bij voldoende gewas wat bij te mesten met bitterzout, deze magnesiummeststof zorgt voor mooi groen en gezond blad. U kunt dit eventueel bij de roestbestrijding mengen in een verhouding van 1 kg op 100 liter water. Ook kan met een mengmeststof worden gespoten, als het gewas wat licht oogt, we adviseren dan Kristallon groen in een dosering van 100 gram per 100 liter water, let op: dit is geen wondermiddel dat uw gewas gelijk weer aan de groei krijgt, het is puur een middel om de bladkleur op te krikken. Bij echte tekorten dien u wat te strooien, maar dan heeft u ook te weinig gegeven. Bladbemesting dient u wekelijks te herhalen om een goed effect te krijgen. Spuit NOOIT overdag (zeker niet met Kristallon) i.v.m. kans op verbrandingsschade. Bitterzout is ook een goede bladbemester, het kan in meerdere gewassen worden toegevoegd (o.a. rozenbottels) om het blad gezond, hard en sterk te houden, schimmels krijgen dan ook minder kans om het blad aan te tasten. (zie ook de recente historie voor uitgebreidere beschrijvingen)

PH en BESPUITINGEN (herhaling)

Er zijn nogal wat middelen die flink minder werken, indien water gebruikt wordt met een hoge pH. (o.a. Floramite, etc.). Gebruik bij voorkeur water met een pH van 5 tot 6. Water met een hogere pH kan op peil worden gebracht met X-change, Easymix, Intake of Azijnzuur. Floramite verdraagt Intake niet. Voeg het correctiemiddel (zuur) toe na het mengen van het bestrijdingsmiddel.

TAXUSKEVER (herhaling)

Let in de zomer op vreterij van de taxuskever, ze zitten graag in *Hortensia* en *Skimmia*, maar ook andere gewassen zijn geliefd. Het schadebeeld bestaat uit ronde happen uit de zijkant van het blad, dit i.t.t. de rups of slakken waarbij ook vanuit het midden van het blad gaatjes zitten. Bestrijden van de kever gaat het beste in de avond, dan zijn de kevers actief. Zorg dus voor een goede verdeling (contactwerking). Zie de uitgebreide beschrijvingen in de “ziekten en plagen” historie.

BLADROLLERS

Behalve in de *Skimmia* kunnen bladrollers ook voorkomen in *Ilex* (bladhulst), *Hedera*, *Ligustrum*, *Prunus*, *Malus* en *Salix*. Bestrijding met Xentari, Runner (kas) of Turex (zie historie). Gebruik voldoende water en voeg eventueel een uitvloeier toe. Bestrijding moet bij voorkeur in een vroegtijdig stadium gebeuren, voordat de rupsjes totaal ingesponnen zijn. Het vroeger veel gebruikte Decis is niet bijvriendelijk en ook op dit moment biologisch niet erg meer verantwoord indien er betere mogelijkheden zijn, dus gebruik de bovenstaande middelen.

BASTVLEKKEN (Ilex)

Vlekken op de stengels zijn meestal verwant aan bladvlekken, vaak volgen ze na een aantasting. U kunt de zelfde middelen gebruiken, indien de vlekken zwart zijn. Bastvlekken kunnen ook door hitte ontstaan, deze vlekken zelf zijn eigenlijk nog niet altijd schadelijk, ze zijn echter een invalspoort voor schimmels. Met name in jonge aanplant van *Ilex verticillata* komt schade voor na een hete periode. Hier kunnen dan weer schimmels toeslaan, zie de recente historie. Wij spuiten ons uitgeplante stek tegenwoordig eind juni voorbehoedend met Paraat gemengd met Teldor of Signum. Vaststaande planten zijn minder gevoelig, voorbehoedend spuiten is niet nodig, maar het is niet onmogelijk, dus let op als u afstervende takjes ziet. Als u eerder al last hebt gehad zouden wij wel voorbehoedend spuiten: Eén bespuiting bij geschikt weer is afdoende!

ORGANISCHE STOF GEHALTE VERHOGEN

Als u op lichte grond teelt en aankomend najaar/voorjaar nieuw wil aanplanten is het raadzaam nu al wat aan het organische stof gehalte te doen. Organische stof is zeer belangrijk voor de planten, het zorgt voor een goed bodemleven en houdt mest en bijv. bodemherbiciden vast. Snijheesters plant u voor langere tijd, na het planten valt het niet mee om eenvoudig wat aan het organische stof gehalte te doen.

Een goede optie is om een perceel in de zomer (zaai in juni/juli) in te zaaien met Soedangras (*Sorghum*) dit gras groeit zeer hard (2-3 meter is mogelijk) en geeft veel organische stof. U klepelt het gewas in het najaar en werkt het onder. Tevens heeft het een goede werking tegen diverse aaltjes, mits er goed wordt ondergewerkt (frozen) na het klepelen. Werk het gewas eind augustus onder, u kunt dan in oktober-november planten

SKIMMIA

Hoewel *Skimmia* redelijk droog geteeld moet worden, moet men wel zorgen dat voldoende vocht aanwezig is, zeker in de groeifase, hier wordt de lengte bepaald. Vooral in kassen en tunnels kan bij hitte ook schade aan de groeischeuten ontstaan, indien de planten te droog staan of de temperaturen te hoog worden.

Let op anjerbladrollers (zie historie).

Soms vindt men in deze tijd wegvallende scheutjes. Dit wordt veroorzaakt door botrytis komende van de oude bloemen. Er kan hiertegen worden gespoten met Frupica, Switch of Teldor. Wees nog even voorzichtig met de nieuwe (onbekendere) middelen op het zachte schot van de *Skimmia*. Indien grotere scheuten afsterven (met ouder hout) kan dit duiden op takphytophthora. Hier voldoet Paraat.

ONKRUID

Blijf alert op onkruid, als u nu er kort op zit voorkomt u later veel extra werk! S্পuit met Quickdown of een ander afbrandmiddel, meng eventueel met een grassenmiddel, bij geschikt weer: na het spuiten moet er voor de Quickdown nog zeker 4 uur licht zijn. (zie ook historie). Pas op voor drift en dampwerking met Quickdown!!!

PIOENEN (update)

Hieronder een update van een deel van onze “pioenencultuurbeschrijving”

Spuitschema's en ziekten:

Let er op dat u een goed spuitschema aanhoudt tegen botrytis, deze schimmel is de grootste boosdoener in de teelt en zorgt voor knoprot en de zgn. omvallers. Zorg er ook voor dat er genoeg stikstof beschikbaar is voor de plant, Pioen is aangemerkt als een gewas met een hoge stikstofbehoefte in de nieuwe mestwet. Ze kan in vaststaand gewas tot maximaal 225 kg. per ha per jaar hebben, uiteraard moet u hiervan de beschikbare stikstof in uw grond aftrekken om overbemesting te voorkomen. Verdeel dit over een gift van ca. 150 vroeg en 75 na de oogst. Pioen moet eerder worden bemest dan andere gewassen in verband met de vroege groeiperiode.

Spuut dus regelmatig met een botrytismiddel en gebruik vroeg in het seizoen genoeg water zodat het langs de steel naar de wortelhals loopt, dit helpt tegen omvallers, later de watergif zo aanpassen dat het gewas netjes bedekt is.. Indien u pioenen voortrekt in tunnels moet u extra alert zijn op botrytis en regelmatig luchten, spuit regelmatig (zie pioenenschema). Er komen in de Pioen twee soorten botrytis voor: de “gewone” botrytis, vaak te vinden net onder de knop, de knop wordt niet meer gevoed en verdroogt: Spuit secuur en met een goede druk tijdens de knopvorming, de schimmel vormt zich meestal net onder de knop. Deze schimmel kan alleen op resterend gewas overleven.

De “pioenenbotrytis” (*Botrytis paeoniae*) komt (voor zover we weten) alleen op de pioen voor en is feitelijk een moeilijker te bestrijden geval. Deze schimmel kan in de grond overleven en kan de stengel alreeds infecteren voor deze bovenkomt: De infectie is al aanwezig en de steel komt direct na opkomst in de problemen. Dit verschijnsel komt het meeste voor op echte intensieve pioenenkwekerijen of in (te) oude of verwaarloosde percelen. Koop derhalve NOOIT een zieke (te oude) partij!

Bij aankoop bij ons zijn uw pioenen (mits in redelijke aantallen besteld) standaard gekookt en ontsmet, hierdoor begint u volkomen schoon. Virus kan ook voorkomen in (te) oude percelen, dit moet aan het gewas worden geconstateerd, dit is met spoelen niet op te lossen, daarom leveren wij altijd jong gekweekt materiaal, men moet uitgaan van gezond materiaal, anders is uw start al fout!!

Botrytis :

Sommige dingen zijn reeds vrij algemeen bekend: De pioenenschimmel kan door aangetast oud gewas de grond besmetten, ze overwintert in de grond om bij opkomst de nieuwe scheuten aan te tasten. Sporen kunnen zich via de nieuwe aangetaste delen eenvoudig verspreiden, waardoor de aantasting zich uitbreidt.

Minder bekend is de effectiviteit van middelen en het tijdstip van eerste toediening.

Gebleken is dat niet alle middelen hetzelfde effect sorteren en dat preventief spuiten in het najaar (oktober) en in het voorjaar (maart/april) zeer positieve effecten te weeg brengt. Van de middelen die voor deze preventieve bespuitingen gebruikt worden voldoet Collis uitstekend. De beste resultaten voor een gewasbespuiting (tegen blad en knopbotrytis) wordt behaald met Teldor (uitstekend) en Ortiva of Kenbyo (ook zeer goed). In het laatste (of/of)geval raden wij liever het veel goedkopere en nog wat betere Ortiva aan, dit middel behoort tot dezelfde groep. Het uiteindelijk advies dat naar onze mening kan worden gegeven:

Spuit in oktober voorbehoedend met Collis, herhaal dit in maart/april (net voor de opkomst) op een vochtige grond, bij wat regen. Voer gewasbespuitingen uit na opkomst in het voorjaar en in de zomer met Teldor en Ortiva gemengd. Vanaf opkomst iedere 7-14 dagen spuiten tot oogst. Na de oogst nog enkele malen. Hiermee wordt ook de gewone botrytis bestreden, deze overwintert overigens niet in de grond. Bij schade door wind of hagel dient u uw bespuitingen te intensiveren!!!!

Bestrijdingsmiddelen die tevens gebruikt kunnen worden tegen gewone botrytis:

Kenbyo

Flint

Switch

Signum

Teldor

Luna privilege, plus er zijn nog meer mogelijkheden

Bladaaltjes:

Bladaaltjes komen wij bij onze klanten gelukkig nog niet veel tegen. Mogelijk mede door het leveren van gezond uitgangsmateriaal en doordat bij de meeste klanten pioen slechts één van hun teelten is. Op pioenenbedrijven, die men vaak in Noord Holland (West Friesland) vindt is de teelt vaak erg intensief en de besmettingsdruk veel hoger.

Onkruid en/of besmet uitgangsmateriaal is vaak een bron van een beginnende besmetting, de schade is pas een jaar na de eerste besmetting goed te zien, maar ook in het eerste jaar valt ze te ontdekken: U vindt blauwe door de nerven afgebakende vlakken, na een regenbui breidt de vlek zich uit naar het volgende nervenvak, als de eerste symptomen zichtbaar zijn moeten de bladaaltjes bestreden worden om erger te voorkomen. Bij een behoorlijke aantasting is het blad ook misvormd, de bladeren zijn halfrond vergroeid, groeiknoppen verdrogen en ook bloemknopverdroging treedt op. Dit kan veel bloemen kosten en het blad ziet er uiteraard ook niet meer uit.

Foto's: aantastingen bladaaltjes

Aaltjes verplaatsen zich door vocht: Ze kruipen in nat gewas omhoog, onder vochtige omstandigheden bevinden de aaltjes zich buiten het blad en zijn ze uiteraard het meest kwetsbaar. Dit is dan ook het juiste moment voor bestrijding. Bij beregening of heftige regen kunnen de aaltjes van het blad af regenen, ze zullen het gewas echter niet verlaten. Bestrijding dient derhalve plaats te vinden op een vroege dauwochtend. Er is echter geen middel met toelating voor de bestrijding van aaltjes in bestaande teelt, maar als u spint of andere insecten bestrijdt met Vertimec Gold bereikt u een zeer goed neveneffect, dit heeft echter nog alleen toelating in de kas. U kunt buiten het verwante Milbeknock gebruiken, nu Vertimec geen toelatingen voor buiten meer heeft.

Bemesting Pioen

De bemesting van pioenen is een uitzondering, dit moet erg vroeg gebeuren, zoals reeds eerder behandeld in de Internetbegeleiding. We raden aan uw internetbegeleiding jaarlijks goed te volgen. 225 kg zuivere stikstof is de jaarlijkse behoefte: Geef 75 % voor de bloei en 25 % erna. Afhankelijk van de uitspoeling van uw grond kan u de gift voor de bloei in één tot 3 x geven.

Let op! Voor een optimale bemesting kunt u een stikstofmonster laten nemen vanaf half april (eerder is niet goed te meten) dan weet u precies wat er nog aan voorraad in de bodem zit. In de pioenen kunt u dan eventueel nog bijmesten. In andere teelten weet u dan precies wat u moet geven.

Na de oogst:

Hoewel niet meer wordt gesneden moet men toch het gewas gezond houden met het oog op infecties voor uw volgende oogstjaar. Bemest bij met ca. 50/75 kg. zuivere stikstof na de oogst, hierdoor blijven uw planten gezonder, ontwikkelen ze zich beter en de knopontwikkeling wordt ook verbeterd. Indien nodig kunt u ook bijmesten met kortwerkende kali, dit hangt wel van uw monster af.

Tegenwoordig wordt aangeraden ook in de herfst/winter nog wat stikstof te geven!

Resumé behoefte pioenen:

N: vanaf het 2e jaar 200-250kg N/ha. Dit in 3 giften (2 voor en 1 na de oogst).

P: niet exact bekend, de 80kg die via kunst en dierlijke mest per ha. mag worden gegeven is waarschijnlijk te weinig. Er kan in de winter met compost nog extra worden gegeven.

K: 200-250 kg per ha. Dit kan in 1 gift

Mg: 75-100 kg per ha. Dit kan in 1 gift.

Houd uiteraard wel rekening met wat uw grond reeds bevat, dus bemest aan de hand van bemonstering. Maai uw pioenen half september terug op 10 cm. hoogte boven het maaivlak (de grond dus), ruim het gemaaide gewas op.

Bestrijdt Botrytis indien nodig ook in de zomer. Bladvlekken kunnen worden bestreden met o.a. Switch gemengd met een strobiline als Ortiva. .

Knop:

Als uw pioenen (deels) zonder knop staan zijn er enige mogelijkheden:

In Jong gewas:

U heeft te diep geplant, hierdoor duurt het langer voor er goed bloem verschijnt.

In ouder gewas:

1.Natte weersomstandigheden tijdens de maand maart kan meer loos geven.

2.Vorstschade, vaak nachtvorstschade.

3.Knopbotrytis in het beginstadium van de knopvorming: U vindt als u goed kijkt wel hele kleine knopjes, deze zijn echter niet verder ontwikkeld.

4.Bladaaltjes.

5.Uw planten hebben niet genoeg koude gehad (dit komt vooral voor in kas en soms in de rolkas, zeker indien verkeerde –meer koudebehoefte- soorten zijn aangeplant)

Als de planten toe zijn aan verplanten blijven ze wel knop geven, maar gaat de productie en lengte achteruit. Op lichte gronden moeten pioenen eerder worden verplant dan op zwaardere gronden. Laat een perceel niet te oud worden, een niet meer vitaal perceel zal meer virus en narigheid krijgen en levert slecht uitgangsmateriaal.

De ene soort pioen staat eerder boven de grond dan de andere. Het is zaak te denken aan uw botrytisbestrijdingen zodra er gewas is.

Voer dan regelmatig bestrijdingen uit met botrytismiddelen, tegen stengelrot kan eventueel Polyversum (werkt ook tegen botrytis) of captan bevattende middelen worden gebruikt en tegen Phytophthora kan Parat of Trianum worden gebruikt.

Pioenenwortelboorder:

Dit is een 3 cm lang rupsje dat zich voedt met de binnenkanten van de wortels en de stengels van pioenen. Deze rupsjes zijn de larven van nachtvlinders, ze verpoppen naar vlinders eind mei/begin juni, deze vlinders zijn te bestrijden met Decis, probleem is dat ze tijdens het vliegen de eitjes laten vallen, dus een 100 % bestrijding is moeilijk te realiseren. Goede ervaring is er met Botanigard en met biologische bestrijding met aaltjes voor de rupsjes. Foto: Schade wortelboorder in pioen en wortelboorder

PHYTOPHTERA: Deze schimmel steekt de laatste jaren ook wel eens de kop op, toonbeeld is krullend blad en verwelkende stengels en zwartverkleuring. Vaak komt dit ook voor bij vochtig weer en redelijke warme temperatuur. Bestrijden is goed mogelijk met Paraat en in mindere mate ook de middelen Ortiva en Kenbyo.

ONKRUIDBESTRIJDING PIOENEN

Na het planten:

Plant voldoende diep: er mogen geen delen boven de grond uit komen, na het planten kunt u ruim voor opkomst kiemende onkruiden dood spuiten met bijvoorbeeld Quickdown eventueel gemengd met Centurion, doe dit enkele malen. Volg hierna de aanwijzingen onder voorjaar-winter:

In de teelt: Najaar

Maai de pioenen in september af, als de stoppels goed zijn ingedroogd (geen groene delen meer die middel op kunnen nemen), kunt u volvelds spuiten met een afbrandmiddel als Quickdown, tegen grassen mengen met Centurion.

Hardnekkig onkruiden worden nogal eens behandeld met MCPA, maar dit heeft in pioen geen toelating, het middel kan overigens bij onvoorzichtig gebruik ook schade veroorzaken!! Gebruik geen Roundup (!) of andere gelijkende middelen (glyfosaten).

Voorjaar-Winter

Zorg ervoor dat al het onkruid dood is, (zie advies najaar) spuit in december volvelds met Devrinol en net voor opkomst in februari-maart volvelds met 3 liter Goltix/ha. dit voorkomt onkruid.

In het groeiseizoen:

Bestrijd de kiemende onkruiden in een jong stadium tussen de planten, spuit dus niet over de planten! Gebruik 0.5 liter Goltix per ha.

Na het Oogsten

Spuut vanaf 4 weken na de bloei op een vochtige grond, Goltix (0.5-1 liter/ha.), dit kan over het gewas gespoten worden..

BEWAREN BLOEMEN IN DE KOELCEL

Veel klanten hebben elk jaar weer vragen over de mogelijkheden tot bewaren in de koelcel. Allereerst moet bewaren bij de meeste gewassen worden gezien als noodgreep omdat er teveel tegelijk te oogsten is en het niet allemaal kan worden gesorteerd, of omdat er veilingdagen uitvallen. Bewaar snijheesters altijd op water en op een temperatuur van 5-7 graden. U kunt dan enkele dagen rekken.

Bij gewassen als Viburnum op. Roseum, Philadelphus etc. kunt u bijvoorbeeld alles oogsten in het juiste stadium en ongesorteerd in de cel zetten en dan vanuit de cel gaan verwerken. Zet de stelen niet te krap in de emmers en zorg dat het gewas droog de cel in gaat.

Pioenen zijn een uitzondering, deze kunt u goed droog bewaren, als u ze op water bewaart gaat de bloem toch verder open. Zorg dat het gewas zoveel mogelijk droog de cel in gaat, nat blad veroorzaakt botrytis in de cel. Een dag voor de oogst spuiten met een middel als Switch of Teldor kan botrytis voorkomen.

Bewaar op +2 a 3 graden. Als u de stelen gaat verwerken snij ze dan opnieuw aan, dan kan de steel makkelijker water opnemen. Laat de bloemen op water in een koele ruimte even optrekken zodat ze weer mooi strak in de emmer staan. Bewaarde pioenen komen vaak wel makkelijker en sneller open, houdt u hier rekening mee!

Hydrangea houdt wel van een nachtje of langer in de koelcel bij voorkeur niet te koud: ca. 7 graden. De houdbaarheid verbetert als de takken zich in koele toestand vol kunnen zuigen, uiteraard moet de voorbehandeling al in uw fust zitten. Het op warm water zetten van de bloemen bevordert de houdbaarheid zeer goed (zie onder).

Voor rozenbottels en Ilex gelden andere regels, maar dat is nu nog niet aan de orde. Skimmia Kew Green en ook Rubella/Rubinetta worden tegenwoordig jaarrond aangevoerd, dit kan gewoon droog in plastic bewaard worden bij temperaturen net boven nul. Oogst wel op tijd!

Alles is op deze manieren goed mogelijk, maar het blijft wel eigen risico!

HOUDBAARHEID (vaasleven) + WERKING FUNGICIDEN + MESTOPNAME

Wat minder bekend (en voor vele van de zeer houdbare snijheesters mogelijk van minder belang) is dat de pH water een rol kan spelen in de duur van de houdbaarheid. (Het vaasleven dus). Dit kan bijvoorbeeld verse Hortensia, maar ook andere bloemen, die in het fust met water van een hoge pH worden afgeleverd, flink in houdbaarheid doen verminderen. Hetzelfde geldt voor de werking van schimmelbestrijders, vooral de middelen die door het blad opgenomen moeten worden: Veel planten nemen water met een hoge pH moeilijker op dan water met een wat lagere pH. In alle gevallen is eigenlijk een pH van onder de 6 aan te raden. Of een extreem lage pH ook nog negatieve effecten heeft is ons niet bekend, maar het zou bijna zeker kunnen: Zowel bij een erg hoge pH als bij een erg lage (pH onder de 4,5) worden ook voedingsstoffen moeilijker opgenomen. Daarnaast is vooral bij Hortensia gebleken dat de bloemen een veel langer vaasleven hebben indien ze met warm (geen heet) water worden voorbehandeld, dit zal mogelijk voor meer bloemen gelden. Het is gebleken dat Hortensia bloemen ook belangrijk houdbaarder zijn bij het gebruik van kaliumsulfiet in de teelt in de groeifase (dus voor de bloei). Bij ons is hiervoor tegenwoordig Soriale toegestaan. Ook dit zal zeker voor meer bloemen gelden.

ONKRUID

Voorkom dat onkruid te groot wordt, chemische bestrijding zonder schade wordt dan erg moeilijk. U kunt werken met een afbrandmiddel, spuit secuur met kap of gericht.

ONKRUID ROND DE KAS

U kunt voor onkruidbestrijding rond uw kas gebruik maken van Quickdown eventueel gemengd met een goed grassenmiddel als bijvoorbeeld Centurion. Gebruik Roundup bij niet al te heet weer en gebruik groeistoffen als MCPA liever niet of in ieder geval ook niet bij warm broeierig weer, genoemde middelen kunnen door hun dampwerking schade geven aan uw (zachte) gewassen in de kas.

VALSE MEELDAUW

Deze schimmel heeft feitelijk niets te maken met meeldauw, ze dankt haar naam aan het feit dat de verschijningsvorm enigszins lijkt. Valse meeldauw is een vochtschimmel, dit in tegenstelling tot meeldauw. In droge klimaten komt de schimmel nagenoeg niet voor. Nederland is met zijn vochtige zeeklimaat helaas een land waar de schimmel zich thuis voelt. De schimmel komt veel voor in kruidachtige vaste planten, die in de winter afsterven. Ze is feitelijk veel gevaarlijker dan meeldauw.

De normale verschijningsvorm is grijsgrauw schimmelpluis aan de achterkant van het blad. Voor de verschijning van het pluis verkrampst het blad enigszins (meestal het jongere blad) en vertoont lichtere plekken, die verkleuren van groen naar groengeel. De schimmel kan zich ook uiten door zwartrode vlekken of vegen op stengels, bloem en bladsteeltjes. Veel planten zijn gelukkig niet gevoelig voor deze schimmel.

Ze komt sporadisch voor in Aesculus (kastanje). Gevaarlijker is de ziekte in rozen. Ook bottelrozen kunnen worden aangetast, de schimmel kan zich vestigen op de bloem en/of bottelsteeltjes, de bloem of bottel wordt dan niet meer gevoed, daar de schimmel de voeding onttrekt. Het gevolg is afstervende bloemen of bottels.

De oudere “Fantasy” lijn is gevoeliger dan de nieuwe “Magical” lijn. In onze nieuwere rozen soorten is de ziekte nog niet waargenomen.

In Helleborus (foetidus!!!) komt de ziekte ook voor, hier is ze niet te genezen: U kunt de planten weliswaar met bespuitingen even doen herstellen, maar de ziekte overwintert in stengels en wortels en zal steeds terugkeren; u kunt de planten dus dan afschrijven! Zoals reeds genoemd zijn ook diverse vaste planten (afstervende planten in de winter) gevoelig, deze gevoelige soorten bevinden zich gelukkig niet in ons snij-assortiment. (zie de historie voor een bestrijdingsstrategie).

De op valse meeldauw gelijkende verschijningsvorm aan de achterkant van de bladeren van Viburnum opulus Roseum en Compactum is gewone meeldauw, het is één van de uitzonderingen op de regels, die verwarring kan geven.

Nogmaals wat foto's: een paar van de verschillende verschijningsvormen van valse meeldauw, op foto 5 ziet u valse meeldauw op de bloem/bottelsteeltjes.

Er zijn veel goede middelen beschikbaar (zie historie)

MEELDAUW (update)

Op bijgaande foto ziet u een beginnende aantasting van meeldauw. In dit stadium moet u goed bestrijden: als u de schimmel zich veel verder laat ontwikkelen moet u erg veel spuiten om uw gewas weer schoon te krijgen. Foto's: meeldauw

Meestal is een bespuiting met bijvoorbeeld 3 x een sterk middel met een tussenpauze van 5 dagen voldoende. Met een grotere interval geeft u de schimmel steeds kans zich enigszins te herstellen en moet u daardoor langer spuiten. (zie ook de recente uitgebreide beschrijvingen in “Ziekten en plagen”)

BORIUM EN SILICIUM en CALCIUM

Voldoende borium en silicium maken de calcium opname een stuk gemakkelijker, zo is gebleken. Steeds meer ontdekken we de heilzame werking van vele kleine elementen. Calcium wordt niet altijd even makkelijk opgenomen door de plant, het transport is er minder bij veel regen en (zo goed als) helemaal niet bij schraal warm weer met een lage luchtvochtigheid. Breng uw borium gehalte op peil (pas wel op: overmaat van borium is schadelijk) en dien silicium toe. De plant belooft u met stevigere takken, grotere vruchten en een beter vaasleven!!!

MANGAAN

Een mangaan bladbemesting voor de knopvorming versterkt uw plant tegen ziekten als roest en meeldauw. Het kan bijvoorbeeld worden toegepast in gevoelige gewassen als de oude bottelrozen en Hypericum. Het zal denk ook werken in gevoelige sneeuwbesen.

ZIEKTEN EN PLAGEN (VERVOLG)

RUPSEN

Rupsen moeten enorme hoeveelheden voedsel wegwerken omdat ze vaak bladeren eten waar niet veel energie in zit. Bovendien moeten ze sterk groeien; bij veel soorten is de bijna volgroeide rups duizenden keren groter en zwaarder dan een net uit het ei gekropen rups. Het zijn hiermee de snelst groeiende organismen uit het dierenrijk, een van de extreemste soorten wordt 10.000 keer zwaarder in minder dan 20 dagen. De energie die wordt opgeslagen wordt niet alleen gebruikt om de verandering van pop tot vlinder mogelijk te maken. Veel vlinders nemen geen voedsel meer op als ze uit de pop komen. Alle energie die wordt gebruikt om te vliegen, een partner te zoeken en zich voort te planten is bij deze soorten als rups bij elkaar gegeten.

Vrijwel alle rupsen hebben een waardplant, dit is de plant waar de rups van eet. Het hoeft geen aparte soort te zijn, soms zijn alle of veel soorten uit een geslacht of familie van planten ook goed. Voorbeelden zijn de dagpauwoog, waarvan de rupsen brandnetels eten.

De rups van de Sint-Jacobsvlinder leeft op Jacobskruiskruid, de eikenprocessierups op de eik en de zijdevlinder op witte moerbeï. Niet alle rupsen eten overigens plantendelen als bladeren, sommige eten dood materiaal (zoals de pels- en de kleermot) of jagen als vleeseters op prooidieren. Rupsen vervellen meestal vier tot vijf keer in hun leven, iedere keer als ze uit hun jasje groeien barst de huid open. Ieder stadium wordt een 'instar' genoemd, veel soorten zien er als kleine rups anders uit dan in het laatste stadium. Daarna vindt verpopping plaats, en komt de volwassen vlinder tevoorschijn. De duur van het popstadium verschilt van enige dagen tot maanden, afhankelijk van de soort en de omstandigheden. Voornamelijk rupsen maar ook de poppen zijn gevoelig voor temperatuurschommelingen en een te hoge of lage luchtvochtig.

Hoe kleiner de rups, hoe groter de schade meestal. Het meest schadelijk zijn meestal de kleine rupsjes die afstammen van sommige nachtvlinders. Ze kunnen in korte tijd massaal voorkomen in voor hen aantrekkelijke gewassen. Dit zijn dus feitelijk wel rupsensoorten die moeten worden bestreden. Kleine spinselrupsjes worden meestal vroeg aangetroffen, ze kunnen grote schade in korte tijd aanrichten.

Foto's: spinselrupsen

De grotere rupsen van de vaak fraaie dagvlinders en sommige nachtvlinders doen veel minder schade, zo kan men de prachtige pijlstaartrups gewoon even vangen en ergens anders weer uitzetten, dit geldt voor meer rupsen die niet in groten getale voorkomen. Bedenk dat rupsen zich verpoppen tot soms de fraaiste vlinders.

Foto's: minder schadelijke rupsen

Sommige gewassen als Cornus, Hypericum en Cotinus worden zelden door rupsen (of spint) aangetast, andere gewassen zijn veel gevoeliger.

Sommige rupsen, als de eikenprocessierups, geven ook flinke overlast en hinder voor mensen en dieren.

Foto's: Eikenprocessierupsen

Voor de echt schadelijke rupsen, die moeten worden bestreden kunt u Dimilin, Turex, Dipel DF (kas), Mainspring (kas), Verismo (kas), Lepinox Plus, Xentari, Runner (kas) en Florbac inzetten.

Turex, Dipel, Lepinox, Xentari en Florbac hebben als werkzame stof diverse stammen van *Bacillus thuringiensis* en zijn dus biologisch verantwoord. Deze middelen werken goed, wat niet wil zeggen dat de andere middelen niet goed werken.

Het middel Dimilin is een biocide.

Er zijn ook wel larven van andere insecten die soms wat op rupsen lijken en ook zo worden genoemd, maar meestal worden ze bastaardrupsen genoemd. Met name de larven van een groot aantal zaagwespen zijn rupsachtig, ze hebben ook een breed scala aan kleuren en een bladeteende levenswijze. Ook sommige keverlarven lijken soms enigszins op een rups, zoals de larve van het wilgen- of elzenhaantje, maar ook veel bladrollers. Een verschil met veel, maar niet alle rupsen is dat keverlarven vaak venstervraat vertonen; ze beginnen niet aan de rand van het blad maar in het midden waardoor er gaten ontstaan. Zie voor deze plagen respectievelijk Bladwesp, Wilgenhaantje en Bladrollers.

SCHEUTSTERFTE: zie stengelvlekkenziekte en taksterfte

SCHILDLUIS/WOLLUIS (DOPLUIS)

Schildluis

Schildluis, ook wel dopluis genoemd vindt men in onze teelten voornamelijk in gewassen die 2 jarig geoogst worden of bladhoudend zijn. In Ilex verticillata, Blad-Ilex en Viburnum Tinus komen ze vaker voor en kunnen ze ook snel uitgroeien tot een plaag. Ook in andere gewassen is het zeker mogelijk, maar als de takken baldverleidend zijn en jaarlijks worden gesnoeid zijn de kansen flink kleiner. Door hun schildjes zijn ze lastig te bestrijden. **Jonge exemplaren zijn het eenvoudigst te bestrijden. Wees alert tijdens het uitvliegen, u ziet dan witte “zakjes” loskomen, dit zijn de schildjes waaronder de vorige generatie de eitjes heeft gelegd. 99 % geslaagde bestrijding betekent nog 100 % uitbreiding: Onder elk schildje bevinden zich zo’n 200 eitjes.**

EENJARIGE TAKKEN:

Spuut indien nodig in de 1 jarige takken van Ilex die dit jaar groeien regelmatig tegen schildluis, dit is in de 1 jarige takken veilig te doen. Het middel dat u hier kunt gebruiken is Batavia bij groeiend gewas (niet bij scherp zonnig weer); gebruik 1000 liter water per ha, 500 liter heen en 500 liter terugrijdend.

Foto's: Dopluizen in diverse stadia

U kunt beter kiezen voor het zachtere middel Batavia dan voor Movento, dit middel kan met veel zaken gemengd worden in tegenstelling tot Movento. Wij hebben er uitstekende ervaringen mee. Bij Batavia geen uitvloeier toevoegen: het is systemisch.

Ook Gazelle, Tepekki of Pediment bij warm weer in de ochtend kan, maar dan bij voorkeur later als de luizen gaan migreren let op voor de nevenwerking op de nuttige bestrijders!

TWEEJARIGE TAKKEN:

In de 2-jarige takken moet u heel anders te werk gaan!! Uiteraard kunt u beter een aantasting voorkomen door alert te zijn tijdens de groei van het eenjarige hout.

Absoluut niet voor de bloei spuiten met Movento/Batavia, ook niet lang voor de bloei:

Dit is namelijk zeer giftig voor de bijen en blijft zeer lang aanwezig in de plant en is dus opneembaar via de bloem voor de bij. Bovendien werkt het gewoon niet op (bijna) stilstaand. gewas.

Spuit bij een aantasting voor de bloei met Gazelle of bij warm weer in de ochtend met Pediment. Meng met een olieachtige uitvloeier als Silwet Gold, dit maakt de schildjes week. Gebruik veel water zodat de gehele stam nat wordt. Na de bloei en bij besgroei kunt u bij aantasting overgaan op wederom Gazelle of bijvoorbeeld Teppeki. Blijf alert op deze plaag! Aangetaste takken zijn onverkoopbaar!! Bij het broeien kunnen de luizen zelfs vroegtijdig uitkomen door de warmte!

Wanneer de luizen gaan uitzwormen (witte zakjes aan het begin van de eieren onder de dopjes) kunt u ook weer Gazelle, Teppeki of Pediment inzetten. Gazelle kan ook nog worden gemengd met het milieu onvriendelijke Decis voor een beter resultaat.

De dopluizen verplaatsen zich meestal in juni afhankelijk van het weer, soms nog in juli. Het uitzwormen kan per regio en plaats verschillen, dit is dan dus wel de beste tijd van bestrijding. Teppeki en Pediment (pirimorcarb) zijn bijvriendelijk, van Gazelle is dit enigszins twijfelachtig. Pediment werkt alleen goed bij rustig weer boven de 23 graden (dampwerking) omdat dan de damp lang in het gewas blijft hangen, daardoor gaan de jonge dopluizen dood, ook als ze niet allemaal geraakt zijn. Het nieuwere middel Sivanto heeft ook werking op dopluis, maar de ervaring daarmee is nog beperkt.

Spuit geen schadelijke middelen tegen of tijdens de bloei!!! Voeg een altijd een olieachtige uitvloeier toe voor een betere werking.

Foto's: stadium van uitzwerming

Controleer in de gevoelige gewassen (Ilex en Viburnum) in juni/juli of er nog larven lopen op bladeren maar ook op takken.

BLADILEX, VIBURNUM TINUS, PHOTINIA, DIVERSE GEWASSEN.

In andere gewassen die bladhoudend zijn of gestookt en belicht (als snijrozen) vindt men de schild/of wolluizen in de oudere delen van de plant die overjarig blijven staan, u kunt dit op dezelfde manier behandelen als hierboven omschreven. Kies de juiste middelen bij groei en bloei. Gebruik Movento, maar ook Batavia niet in hortensia!

WOLLUIS

Wolluis is een vorm van de schildluis die als schild een “wollig” omhulsel heeft. De wolluis verschuilt zich in tegenstelling tot de dopluis graag onder schubben, bladoksels, vruchtkelken en verbindingen op de takken of stengels, wat de bestrijding voorheen nog een heel stuk moeilijker maakte. Je ziet ze in eerste instantie vaak niet! Wolluizeneieren ontwikkelen zich in wasachtige massa's, follikels genaamd. Vrouwtjes doorlopen drie nimfenstadia, met sterk gelijkende morfologie, voordat ze volwassen worden. De mannetjes volgen een andere weg; tijdens de eerste twee nimfenstadia zijn ze identiek aan de vrouwtjes, maar in het derde stadium verpoppen ze zich, waarna ze uitgroeien tot een vliegend volwassen insect – vergelijkbaar met een vlieg. Volg gewoon de bestrijding van de dopluizen.

Hieronder de wolluizencyclus, links de vrouwtjes en rechts de mannetjes (bron foto: Biobest)

Wijzelf hebben al jaren te maken met wolluis in onze niet woekerende bamboes. De wolluis verschuilt zich ook nog onder de schubben op de stengels van de bamboes, het duurde een jaar voor we erachter kwamen; de bamboes groeiden totaal niet, er liepen wel mieren (wat duidt op luis), maar er was niets te vinden; ze zaten echter onder de bladschubben die strak op het blad zitten en hadden dus nogmaals een extra beschermingslaag. Door middel van proefbespuitingen hebben we gelukkig de ideale remedie gevonden, anders hadden we moeten overwegen te stoppen met de teelt.

Alle mogelijkheden op een rij:

Gazelle met Silwet Gold, Batavia, Flipper (kas), Pediment bij dampwerking. Raptol, Sivanto, Requiem® Prime (kas), Siltac SF, Luxan ER II. Blijf herhalen om de gehele cyclus weg te krijgen. Wij zullen verder Movento uit onze adviezen weglaten, daar het vergelijkbare, maar zachtere Batavia gewoon verreweg de veiligste optie is en bovendien mengmogelijkheden heeft.

De natuurlijke hulptroepen tegen dopluis zijn:

Viervlek lieveheersbeestje (in de handel verkrijgbaar)

Sluipwesp -*Coccophagus limnicea* (in de handel verkrijgbaar)

Zevenstippelig lieveheersbeestje (natuur)

Oorworm (natuur), dit beestje lijkt zeer goed te werken, wordt in de fruitteelt wel gebruikt, maar wordt (nog) niet commercieel gekweekt, mogelijk een goede tip voor onze (biologie)leveranciers (???).

SCHUIMBEESTJES: (zie cicaden)

SCHURFT

Een warmere periode gecombineerd met vochtige dagen er tussendoor maken de omstandigheden mogelijk voor aantastingen door schurft. Wees vooral alert in uitlopende *Malus* in het voorjaar!!! *Malus* moet voorbehoedend gespoten worden bij vochtige warme omstandigheden en ontluikend blad, wel moet het uiteraard droog zijn tijdens uw bespuiting, wees alert in het voorjaar (weersafhankelijk; april, mei, juni). Schurft tijdens de bloei betekent misoogst: De schurft tast de bloembodems aan en de plant zal geen appels produceren, Red Sentinel is gevoeliger dan Evereste. De nieuwere soorten uit onze veredeling lijken weinig gevoelig, mogelijk zijn ze resistent. Het is aan te raden gevoelige soorten als Red Sentinel preventief te behandelen. De oudere *Photinia*'s kunnen gevoelig zijn op nieuwe scheuten, beschadiging van de nieuw gegroeide delen door vorst, nachtvorst, wind of hagel vergroten de kans op aantasting evenals een onevenwichtige bemesting. In de nieuwe *Photinia* Magical Volcano hebben we overigens nog nooit schurft gevonden!

Blad dat beschadigd is door wind of zware nachtvorst heeft vaak zwarte randjes, deze krullen echter niet om, maar feitelijk wordt beschadigd blad van waardplanten bijna altijd aangetast door schurft, dus u kunt dan beter maar spuiten en hoeft zich niet in de exacte verschijnselen te verdiepen. Ook in roos kan het voorkomen, maar wij hebben het in onze rassen nog nooit gezien.

Foto's: 2 x schurft in appels, 1 x in roos

In *Forsythia* is deze aantasting relatief nieuw, het kwam vroeger niet voor in dit gewas.

Het is een ziekte die nu vrij algemeen in *Forsythia* schijnt voor te komen, we kwamen het enige jaren geleden tegen bij het bezoek aan een klant in Noord Holland. Het blad vervormt en krijgt vlekken, het lijkt niet echt op de schurft zoals we die kennen in *Malus* en de oude *Photinia*'s.

Foto's: schurft in *Forsythia*

Behandelingen in alle gevallen:

Preventief: Captan bevattende middelen of Koperoxychloride bemesting (100 ml op 100 l op 1000 m²), spuitzwavel, Alibi Flora. Verder is Merplus (met kaliumfosfiet en captan) een hele goede optie.

Curatief werkt Signum redelijk, maar Syllit is nog beter. Spirit en Phantom zijn ook goede opties, maar deze twee middelen hebben slechts toelating voor bol- en knolgewassen, boomkwekerij en vaste planten.

Karma werkt heel goed indien het kort na een infectie wordt ingezet, het is een middel op basis van kaliumwaterstofcarbonaat.

SCLEROTINIA: zie rattenkeutelziekte

PRIJSVORMING

De feestdagen vallen dit jaar wat minder gunstig. Doordat Pasen vroeg viel, zitten we even met een gaatje richting Moederdag (12 mei) wat vraag betreft. Dat zag je helaas bij meerdere producten in de prijzen terug. Per product zagen we wel een divers beeld. Bij limonium en gips bijvoorbeeld zagen we een forse uitbreiding in aantallen, waardoor de prijzen daar wat onder druk stonden. Producten waarvan het seizoen net weer is gestart, zoals onder andere snijhortensia en kas-pioenen, werden juist weer goed opgepakt en betaald. Op dit moment lijken de prijzen weer wat in de lift te zitten.

LIEVEHEERSBEESTJE

Zie wat één lieveheersbeestje kan doen in onderstaande facebook link:

<https://www.facebook.com/share/SnfnygSPedHAXG7z/>

"Tellers net zo belangrijk als ASML" (bron: BP nieuws)

"Er wordt met recht gewezen op problemen in de glastuinbouw, zoals de afhankelijkheid van arbeidsmigranten. Die problemen moet je oplossen. Maar de oplossing is niet om te zeggen dat we de glastuinbouw maar op moeten doeken."

Met die woorden pareert Ben Tax, directeur Rijk Zwaan, critici die zich recentelijk in de media hebben uitgelaten over de economische en maatschappelijke toegevoegde waarde van de Nederlandse glastuinbouw. In een achtergrondartikel van de Telegraaf trappen hij, voorzitter WUR Sjoukje Heimovaara en voorman van Koppert Cress Rob Baan een aantal open deuren in, die de sector positief voor het voetlicht moeten brengen. 1/3 van alle groentezaden in de wereld komt uit Nederland; 80% van alle glastuinbouw in de wereld wordt met Nederlandse bedrijven gebouwd; de Nederlandse tuinbouw staat met afstand op nummer één qua innovatie en productie per vierkante meter; er is geen plek in de wereld waar een de hele sector dermate geclusterd is.

KNMI LANGE TERMIJNVERWACHTING (20 APRIL-2 MEI)

Synoptische ontwikkeling:

Aan de oostflank van een omvangrijk hogedrukgebied boven de Britse Eilanden staat in onze omgeving een noord(oost)elijke stroming met aanvoer van maritiem polaire lucht. Het hoog krijgt een verbinding met hoge druk boven Scandinavië terwijl er boven centraal Europa een hoogtelaag ontwikkelt waardoor zeker op hoogte de circulatie cyclonaal is. Dit hoogtelaag trekt in de loop van volgende week richting Nederland en daarna naar het zuiden van Europa. Na volgende week geven de meeste leden een meer zonale stroming met als gevolg wat hogere temperaturen.

Modelbeoordeling en onzekerheden: Tot halverwege volgende week geven veruit de meeste leden een noordoostelijke stroming. Hierdoor is het 3-4 graden te koud voor de tijd van het jaar en landinwaarts 30-40% kans op vorst in de nacht. De dagelijkse neerslagkans is niet groot (30%). Daarna wordt de onzekerheid groter, maar lijkt de stroming meer zonaal te worden (wat duidelijker te zien dan in de vorige eps) met als consequenties stijgende maximumtemperaturen naar rond het langjarig gemiddelde, geen vorst in de nacht meer en stijgende neerslagkansen naar ca. 40%.

Samenvatting meerdaagse-periode: Een vrij nat en koel weekeinde met af en toe zon. Daarna aanhoudend koel met landinwaarts kans op vorst in de nacht, maar wel afnemende neerslagkansen en af en toe zon.

Samenvatting EPS-periode: Vrij rustig, af en toe zon en licht wisselvallig (dagelijkse neerslagkansen rond 40%). De maximum- en minimumtemperaturen stijgen geleidelijk naar waardes rond het langjarig gemiddelde.

Stevige plus bloemen- en plantenexport eerste kwartaal '24 (Bron: VGB)

De Nederlandse bloemen- en plantenexport sluit het eerste kwartaal van 2024 af met een groei van 4% naar bijna 2,1 miljard euro. Dit maakt de Vereniging van Groothandelaren in Bloemkwekerijproducten bekend op basis van de exportstatistieken van Floridata.

Groei na zeven aaneengesloten kwartalen van krimp

De exportwaarde van snijbloemen deed het beter met een toename van 6% ten opzichte van planten met 1%. Volumes voor bloemen bleven nagenoeg gelijk en voor planten nam dit met 2% toe. "Na zeven aaneengesloten kwartalen van krimp kunnen we nu eindelijk spreken van groei", vertelt Matthijs Mesken, directeur van de VGB. De export naar Frankrijk kromp fors met 8% en de Britse markt groeide juist met bijna 12%. "Overigens viel Pasen vroeg dit jaar en daarmee ontstaat een langere periode om te overbruggen voor de handel tot de Moederdagen in mei", meldt Mesken.

Uitdagingen voor export naar het Verenigd Koninkrijk

Vanaf 30 april a.s. zullen alle planten die naar het VK geëxporteerd worden bij aankomst in de havens geïnspecteerd worden. Ook voor vijf bloemensoorten zullen fytosanitaire inspecties in de havens gaan plaatsvinden. Nog altijd is niet duidelijk hoe men dit in het VK denkt te organiseren. Nog steeds is de capaciteit, zowel in menskracht als fysiek om een vrachtwagen uit te laden, niet op orde. Ook is nog niet duidelijk wat deze inspecties gaan kosten. "De export naar het VK kent al een hoop problemen sinds Brexit, maar ik heb er alle vertrouwen in dat we ook deze logistieke problemen uiteindelijk tot een goed einde kunnen brengen", stelt Mesken.

Retailaandeel groeit en daarmee ook de druk voor duurzaamheidsrapportage

De groei naar Oost-Europese markten is groot en tegelijkertijd neemt het aandeel naar retail verder toe. "Dat brengt ons ook naar het rapporteren over onze duurzaamheidsinspanningen; retail ketens zijn namelijk verplicht te voldoen aan de CSRD wet- en regelgeving. Niet alleen de grotere, maar ook de kleinere handelsbedrijven zullen binnen afzienbare tijd aan allerlei richtlijnen moeten voldoen om hun duurzaamheidsinspanningen te rapporteren", aldus Mesken. "Ondanks alle uitdagingen kijken we weer uit naar een positief tweede kwartaal".

•

FLOWER TRIALS (11-14 juni)

**Ook dit jaar zijn is ons bedrijf weer onderdeel van de Flower Trials.
U bent van harte welkom!!!**

GROWING BETTER TOGETHER

**WELCOME TO LOCATION KOLSTER
RIJNEVELD 122A, BOSKOOP, THE NETHERLANDS
11-14 JUNE**

AANBOD CYTISUS WHITE LION

Wij kunnen nog aanbieden

+700 Cytisus White Lion P9

Per direct leverbaar

